

Czetz János

Magyar történelmi emlékek Argentínából

Különös és lélekemeleő elgondolni, hogy vajon ahol Buenos Airesben áll egy szobor, s ahhoz, akit ábrázol, nekünk magyaroknak nagyon sok közünk van. Még különösebb, hogy sok közülük van hozzá az argentinoknak is. Ugyanis Czetz János 1848-as honvédtábornokot, Kossuth fegyvertársát és barátját, később emigrációja során, az argentin nép is fiává fogadta, s Czetz nem is akármilyen fia volt: ő szervezte meg Argentínában a *Collegia Militar-t*, a katonai akadémiát, s ennek azután igazgatója lett.

Lapunkban már írtunk néhány esztendője Czetz János nagyszerű életútjáról, s az érdekes és szoros kapcsolatról, mely élete második felében ama távoli országhoz, második hazájához fűzte.

S hogy miért foglalkozunk most ismét Czetz Jánossal? Talán valamilyen évforduló megemlékezés teszi időszerűvé, hogy felelevenítsük markáns alakját? Nem, mindössze az történt, hogy egy csendes, idős úr egy napsütéses nyári reggelen belépett a *Magyarok Világszövetsége* ajtáján, kezében akatáskával, s benne Czetz János hagyatékával, amelyet — úgy mond — a legilletékesebb kézbe ohajt le tenni.

A legilletékesebb: a magyar nép nevében, dr. Pajkossy György, a Széchényi Könyvtár főosztályvezetője és dr. Németh Mária, a könyvtár tudományos titkára, valamint a Magyarok Világszövetsége főtitkára, Kárpáti József és Czidor János főtitkárhelyettes vették át a hagyatékot. Az ünnepélyes aktuson jelen voltak a sajtó, a rádió képviselői és az MVSZ munkatársai.

Kárpáti József szeretettel köszöntötte Pinczinger Lajos honfitársat, s a Világszövetség nevében tolmácsolta hálánkat és elismerésünket, amiért a becses ajándékot elhozta szülőhazájába, oda, ahol a legnagyobb gonddal őrzik mindazt, ami népünk történetéhez tartozik. Dr. Pajkossy György a Széchényi Könyvtár képviselőjében meghatott örömmel mondott köszönetet, s midőn az értékes ajándékot kézírattárunk számára átvette, egyúttal meghívta Pinczinger honfitársat, tekintse meg a 200 éves gyűjteményt, amelyet Széchényi Ferenc alapítása óta a magyar nyelv emlékeiből megtaláltak, s megőriztek. Biztosította a vendéget, hogy ha a jövőben további kutatásaihoz forrásanyagokra lesz szüksége, szívesen rendelkezésére állnak.

A kölcsönös szívélyes üdvözlések közben az akatáská tartalma az asztalra került. Egy nemzeti levél — Czetz János nemességét igazolja. Miután megtelepedett Argentínában, ő maga kérte az okmányt szülőfalujából, az erdélyi Gidófalváról, ahonnan el is küldték ne-

1973

ki. A másik két irat: két megsárgult papír, Czetz János tulajdon kezevonásával. Egy hadiútlevél, Dés városába szóló engedély, ő maga állította ki, nyilván valamelyik rokona, név szerint Czetz Péter számára. S egy baráti levél Türr Istvánnak.

Míg a szakértők óvatosan nézegetik a becses holmit, még egy dokumentum kerül a Világszövetség asztalára: „Mia Memorias”...

Dr. Pajkossy György, a Széchényi Könyvtár nevében köszöni meg Pinczinger honfitársnak az értékes ajándékot (Léval András felv.)

„Emlékirataim”. Czetz János élete végén már vakon, de a múltba pillantó, s tisztán látó tekintettel mondta tollba harcos élete eseményeit, melyek két nép sorsával — a szabadságharcát vívó magyar nép és az országát ugyancsak sok küzdelem árán építő argentin nép sorsával — fonódtak össze.

A hivatalos aktus meghitt beszélgetéssé alakult át. Pinczinger honfitárs arról beszélt, hogy milyen mélyen él az argentin értelmiség tudatában Czetz tábornok alakja, hogy a sírján mindig virág van, hogy az általa alapított katonai akadémia egy tisztje a magyar szabadságharcos és argentin hős Czetz tábornok életregényének megírásával foglalkozik.

Az asztalok körül ülők úgy érezték, nemcsak hazánk múltja, egy távoli kor, hanem egy távoli ország is közel került hozzánk ezen a nyári reggelen.

S. M.

Pinczinger Lajos honfitárs (középen jobbra) Czetz Jánosról beszél, vele szemközt Kárpáti József főtájkára, az asztalon a beceses dokumentumok

